
PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

1. Sanāksmi ievadīja Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja *Josep Borrell* runa, kam sekoja viedokļu apmaiņa. Komisijas priekšsēdētājs izmantoja iespēju, lai iepazīstinātu ar Komisijas stratēģiskajiem mērķiem 2005. – 2009. gadam. Valstu un to valdību vadītāji tos pieņēma zināšanai un pauda gandarījumu par Padomes, Eiropas Parlamenta un Komisijas plašo viedokļu saskaņu par Savienības prioritātēm, jo īpaši attiecībā uz likumdošanas darbībām tuvākajos gados.
2. Eiropadome apsprieda šādus jautājumus:
  - I Stabilitātes un izaugsmes pakts
  - II Lisabonas stratēģijas vidusposma pārskatīšana
  - III Ilgtspējīga attīstība
  - IV Klimata pārmaiņas
  - V *ITER*
  - VI 2005. gada septembra ANO samita sagatavošana
  - VII Libāna

o
o o

I STABILITĀTES UN IZAUGSMES PAKTS

3. Eiropadome pieņem Padomes (*ECOFIN*) 2005. gada 20. marta sanāksmes ziņojumu (skat. II pielikumu) ar nosaukumu "Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) īstenošanas uzlabošana", un atzinīgi novērtē tajā ietvertos secinājumus un priekšlikumus. Ar šo ziņojumu atjaunina un papildina Stabilitātes un izaugsmes pakts, kas ietver Eiropadomes Amsterdamas Rezolūciju un Padomes Regulas 1466/97 un 1467/97. Komisija ir aicināta ātri izteikt priekšlikumus Padomes regulu grozījumiem.

II LISABONAS STRATĒGIJAS ATKĀRTOTA IZVĒRŠANA: PARTNERĪBA IZAUGSMEI UN NODARBINĀTĪBAI

A STRATĒGIJA MŪSDIENU PASAULEI

4. Piecus gadus pēc Lisabonas stratēģijas izvēršanas tās rezultāti nav viennozīmīgi. Lai arī sasniegumi nav noliedzami, ir arī nepilnības un klaji novēlojumi. Ņemot vērā pārvaramās grūtības, par novēlojumiem ir jāmaksā augsta cena, ko apstiprina plaīsa starp Eiropas izaugsmes potenciālu un tās ekonomikas partneru potenciālu. Tādēļ ir jārikojas steidzami.
5. Šim mērķim ir svarīgi nekavējoties atkārtoti izvērst Lisabonas stratēģiju un vērst prioritātes uz izaugsmi un nodarbinātību. Eiropai ir jāatjauno tās konkurētspējas pamats, jāpalielina tās izaugsmes potenciāls un ražīgums un jāstiprina sociālā kohēzija, galveno uzsvēru liekot uz zināšanām, inovācijām un cilvēkkapitāla optimizāciju.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

6. Šo mērķu sasniegšanai Savienībai ir jāmobilizē visi atbilstīgie valstu un Kopienas resursi, tostarp kohēzijas politika, stratēģijas trīs aspektos (ekonomikas, sociālajā un vides aizsardzības aspektā), lai labāk izmantotu to sinerģiju saistībā ar ilgtspējīgu attīstību. Ne tikai valdībām, bet arī citām attiecīgām personām – parlamentiem, reģionu un pašvaldību iestādēm, sociālajiem partneriem un pilsoniskajai sabiedrībai – būtu jābūt ieinteresētajām pusēm stratēģijā un aktīvi jāpiedalās tās mērķu sasniegšanā.
7. Tajā pašā laikā ar finanšu plānu 2007. – 2013. gadam būs jānodrošina Savienībai atbilstīgi līdzekļi, lai vispārējā līmenī īstenotu Savienības politikas jomas, tostarp tās, kas veicina Lisabonas prioritāšu sasniegšanu. Lai atbalstītu centienus izaugsmes un nodarbinātības uzlabošanai, ir būtiska stabila makroekonomiskā vide. To veicina Stabilitātes un izaugsmes pakta grozījumi, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm pilnībā sniegt to ieguldījumu turpmākajos ilglaicīgas attīstības pasākumos.
8. Eiropadome pauž gandarījumu par Komisijas paziņojumu "*Sadarbība izaugsmei un darbavietu radīšanai – jauns sākums Lisabonas stratēģijai*", ko iesniedza vidusposma pārskatīšanai. Tā pauž gandarījumu arī par Eiropas Parlamenta, Reģionu komitejas, Ekonomikas un sociālo lietu komitejas un citu sociālo partneru svarīgo ieguldījumu šajā sakarā. Ņemot vērā šos priekšlikumus, Eiropadome lūdz Komisiju, Padomi un dalībvalstis tūlīt atkārtoti izvērst stratēģiju, pamatojoties uz turpmāk uzskaitītajiem elementiem, kas vērsti uz izaugsmi un nodarbinātību.
9. Eiropadome pauž gandarījumu par apņemšanos, ko sociālie partneri puda Trīspusējā samītā 22. martā. Tā aicina sociālos partnerus iesniegt kopēju darba programmu ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības veicināšanai to attiecīgajās kompetences jomās. Turklāt tā rosina Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju kopā ar dalībvalstu ekonomikas un sociālo lietu komitejām un citām partnerorganizācijām veidot interaktīvu pilsoniskās sabiedrības ierosmju tīklu, kura mērķis ir stratēģijas īstenošana.

B ATKĀRTOTAS IZVĒRŠANAS SVARĪGĀKIE VIRZIENI

Zināšanas un inovācijas – ilgtspējīgas izaugsmes virzītāji

10. Eiropas zināšanu telpai būtu jāļauj uzņēmumiem attīstīt jaunus konkurētspējas faktorus, patērētājiem – gūt labumu no jaunām precēm un pakalpojumiem, un darbiniekiem – apgūt jaunas prasmes. Tādēļ ir svarīgi attīstīt pētniecību, izglītību un visa veida inovācijas, ciktāl tās ļauj pārvērst zināšanas pievienotā vērtībā un radīt jaunas un labākas darbavietas. Turklāt nākamajos gados ir jāveicina reāls dialogs starp personām publiskajā un privātajā sektorā, kuras ir tieši iesaistītas uz zināšanām balstītā sabiedrībā.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

11. Pētniecības un attīstības jomā saglabā 3% investīciju mērķi, ar atbilstīgu sadali privāto un publisko investīciju starpā. Valstu līmenī ir jānosaka īpaši starpposma līmeņi. Šo mērķi sasniedz, cita starpā samazinot nodokļus privātām investīcijām, uzlabojot publisku investīciju sviras efektu un modernizējot pētniecības iestāžu un universitāšu pārvaldību.
12. 7. Pētniecības un attīstības pamatprogramma Eiropas pētniecības telpai visu dalībvalstu labā dos jaunu impulsu, paplašinot Eiropas sadarbību, stimulējot privātās investīcijas tajās nozarēs, kuras ir būtiskas konkurētspējai, un palīdzot mazināt atpalikšanu tehnoloģiju jomā. Programmai būtu jādarbojas kā svirai attiecībā uz valstu budžetiem pētniecībai. Būtu jāuzlabo Eiropas pievilcīgums pētnieku acīs, efektīvi uzlabojot apstākļus viņu iebraukšanai un profesionālajai darbībai. Šajā sakarā būtu svarīgi izveidot Eiropas Pētniecības padomi, kas atbalstītu svarīgāko nozaru pētniecību un pamatnozaru pētniecību. Darbs pie Eiropas Kosmosa programmas ļaus izmantot inovāciju spēju un nozīmīgo potenciālu šajā jomā.
13. Dalībvalstīm, ņemot vērā to specifiskās īpatnības, būtu jāizstrādā sava inovāciju politika, *inter alia*, ietverot šādus mērķus: izveidot atbalsta mehānismu inovatīviem MVU, tostarp iesācējiem uzņēmumiem augsto tehnoloģiju sektorā, veicināt uzņēmumu un universitāšu kopēju pētniecību, uzlabot piekļuvi riska kapitālam, koncentrēt sabiedrisko iepirkumu uz inovatīviem ražojumiem un pakalpojumiem, izveidot partnerību inovācijām, kā arī radīt reģionu un pašvaldību inovāciju centrus.
14. Jaunajai Konkurētspējas un inovāciju programmai savukārt vajadzētu dot nozīmīgu impulsu inovācijām visā Eiropas Savienībā, izveidojot jaunu mehānismu, lai finansētu inovatīvus MVU ar augstu izaugsmes potenciālu, vienkāršojot un stiprinot tehniskā atbalsta tīklu inovācijām uzņēmumos un stiprinot reģionālu inovāciju centru un Eiropas inovāciju tīklu izveidi.
15. Eiropadome pieņem zināšanai Komisijas nodomu iesniegt priekšlikumu Eiropas tehnoloģiju institūta izveidei.
16. Eiropai ir vajadzīgs stabils rūpniecības tīkls visā tās teritorijā. Īstenot aktīvu rūpniecības politiku nozīmē stiprināt konkurences priekšrocības industriālajai bāzei, reizē nodrošinot papildināmību valsts, starptautiskā un Eiropas līmenī. Šo mērķi sasniegs, cita starpā izmantojot tehnoloģiskas iniciatīvas, kas balstītas uz partnerībām publiskā un privātā sektora starpā, un tehnoloģisku platformu organizēšanu, kuru mērķis ir izveidot ilgtermiņa pētniecības programmas. Komisija līdz jūnijam ziņos par tās veiktajiem sagatavošanas darbiem.
17. Eiropas Investīciju bankai būs jāattiecinā Strukturētā finanšu programma uz projektiem pētniecības un attīstības jomā un kopā ar Komisiju jāizskata jaunas iespējas, kā izmantot Kopienas līdzekļus kā sviras EIB kredītiem.
18. Ir svarīgi izveidot visaptverošu informācijas sabiedrību, kas balstīta uz plašu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) lietošanu sabiedriskajos pakalpojumos, MVU un mājsaimniecībās. Šī mērķa labad i2010 iniciatīva tiks vērsta uz pētniecību un inovācijām IKT jomā, satura industriju attīstību, tīklu un informācijas drošību, kā arī uz konverģenci un savstarpēju savietojamību, lai izveidotu informācijas telpu bez robežām.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

19. Eiropadome atkārtoti norāda uz vides politikas svarīgo ieguldījumu ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības, kā arī dzīves kvalitātes uzlabošanā, jo īpaši ar ekoloģisko inovāciju un tehnoloģiju attīstības palīdzību, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, kas veicina jaunu noieta tirgu un jaunu darbavietu rašanos. Tā uzsver energoefektivitātes nozīmi kā faktoru konkurētspējas uzlabošanā un ilgtspējīgā attīstībā un pauž gandarījumu par Komisijas nolūku 2005. gadā izstrādāt Eiropas energoefektivitātes iniciatīvu un Zaļo grāmatu. Būtu noteikti jāveicina ekoloģisko inovāciju un vides tehnoloģiju izmantošana, jo īpaši enerģētikas un transporta nozarē, īpašu uzmanību pievēršot MVU un veicinot videi draudzīgas tehnoloģijas sabiedriskā iepirkuma jomā. Papildus šī sektora nozīmei iekšējā tirgū, tam piemīt arī vērtīgā ņemams eksporta potenciāls. Eiropadome aicina Komisiju un dalībvalstis steidzami ieviest rīcības plānu vides tehnoloģiju jomā, tostarp veicot konkrētas darbības, nosakot termiņus, kas saskaņoti ar ekonomiskajiem partneriem. Eiropadome atkārtoti apstiprina, ka svarīgs ir mērķis apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos no šodienas līdz 2010. gadam, jo īpaši, iestrādājot šo prasību citās politikas jomās, ņemot vērā to, ka bioloģiskā daudzveidība ir svarīga atsevišķām tautsaimniecības nozarēm.

Pievilcīga telpa investīcijām un darbam

20. Lai veicinātu investīcijas un nodrošinātu pievilcīgu vidi uzņēmējdarbībai un darbam, Eiropas Savienībai ir jāpabeidz iekšējā tirgus izveide un jāpadara tās tiesiskā vide draudzīgāka uzņēmējdarbībai, savukārt uzņēmējiem ir jāattīsta sociālās atbildības apziņa. Ir vajadzīga arī efektīva infrastruktūra, kas cita starpā risina arī trūkstošā ķēdes posma problēmu, augstas kvalitātes vispārējas nozīmes pakalpojumi par pieejamu cenu un veselīga vide, kas balstās uz ilgtspējīgu patērēšanu un ražošanu, kā arī uz augstu dzīves kvalitāti.
21. Eiropadome aicina dalībvalstis netaupīt spēkus, lai pildītu saistības, kas noteiktas Barselonā 2002. gada martā, cita starpā attiecībā uz direktīvu transponēšanu.
22. Iekšējā tirgus izveides pabeigšanai Eiropadome ir noteikusi šādas prioritārās jomas:

Lai sekmētu izaugsmi un nodarbinātību, un stiprinātu konkurētspēju, iekšējam pakalpojumu tirgum jābūt pilnībā spējīgam darboties, reizē saglabājot Eiropas sociālo modeli. Ņemot vērā notiekošās debates, kas liecina, ka pašreizējā direktīvas priekšlikuma redakcija pilnībā neatbilst tādām prasībām, Eiropadome aicina likumdošanas procesā pielikt visas pūles, lai panāktu plašu viedokļu saskaņu, un sasniegtu visus šos mērķus. Eiropadome uzsver, ka efektīviem vispārējas ekonomiskas nozīmes pakalpojumiem ir būtiska nozīme konkurētspējīgā un dinamiskā ekonomikā.

Noslēdzot vienošanos par REACH, ir jāpanāk kompromiss starp vides un veselības aizsardzības apsvērumiem un vajadzību veicināt Eiropas rūpniecības konkurētspēju, īpašu uzmanību pievēršot MVU un to spējai ieviest inovācijas.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

23. Papildus aktīvai konkurences politikai Eiropadome aicina dalībvalstis turpināt darbu, lai samazinātu valsts atbalsta vispārējo līmeni, tomēr ņemot vērā jebkādas tirgus nepilnības. Vienlaikus ar šo procesu palīdzība ir jānovirza konkrētu horizontālo mērķu atbalstam, piemēram, pētniecībai un inovācijām un cilvēkkapitāla optimizācijai. Reģionāla atbalsta sistēmas reformai arī būtu jāveicina augsts investīciju līmenis un jāpanāk atšķirību samazināšanās saskaņā ar Lisabonas stratēģijas mērķiem.
24. Eiropadome atkārtoti uzsver, ka tā piešķir lielu nozīmi tiesiskās vides uzlabošanai un aicina paātrināt darbu, ko cita starpā paredz sešu prezidentvalstu iniciatīva un Padomes Rīcības programma 2005. gadam, sagatavojot vispārēju novērtējumu vienā no tās nākamajām sanāksmēm. Tā pieņem zināšanai Komisijas iesniegto paziņojumu un uzsver vajadzību rīkoties strikti saskaņā ar šīm nostādnēm kā Eiropas, tā arī valstu līmenī. Eiropadome aicina Komisiju un Padomi izskatīt vispārēju metodoloģiju administratīvā sloga noteikšanai, lai panāktu vienošanos līdz 2005. gada beigām. Šajā sakarā jāizmanto to Komisijas veikto pilotprojektu rezultāti, kas gaidāmi 2005. gada laikā; tā aicina Komisiju izstrādāt ietekmes novērtējuma sistēmu saskaņā ar tās paziņojumu, sadarboties ar Padomi, lai panāktu ātrus rezultātus vienkāršošanas jomā, un, visbeidzot, uzņemties iniciatīvu, lai veicinātu visu to personu līdzdalību, kuras tieši skar šis process. Tā uzsver, ka iniciatīvas, kas īstenotas saistībā ar tiesiskās vides uzlabošanu, pašas nedrīkst pārvērsties par administratīvo slogu.
25. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir galvenā loma izaugsmē un nodarbinātības radīšanā, un tie līdzdarbojas rūpnieciskā tīkla izveidošanā. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāturpina birokrātijas samazināšanas politika, jāizveido vienas pieturas kontaktpunkti un jānodrošina pieeja kredītiem, mikrokredītiem, citiem finansēšanas un ar to saistītiem pakalpojumu veidiem. Ļoti svarīgi ir arī, lai MVU būtu pieejamas Kopienas programmas. Komisiju un dalībvalstis aicina arī pilnīgāk izmantot MVU atbalsta tīklus; šajā nolūkā tām kopā ar valsts un reģionālajiem sociālajiem partneriem, kā arī, ja iespējams, tirdzniecības un rūpniecības kamerām būtu ātri jānosaka vajadzīgie vienkāršošanas un sadarbības pasākumi.
26. Eiropadome aicina Eiropas investīciju fondu dažādot darbības, jo īpaši finansējot inovatīvus MVU ar individuālo investoru (*business–angel*) un tehnoloģiju pārneses tīklu starpniecību. Kopā ar Komisiju būtu jārod elastīgi finansējuma veidi, kas piemēroti šādām darbībām. Šo darbību būtu jāatbalsta ar jauno Kopienas konkurētspējas un inovāciju programmu.
27. Kopējam tirgum turklāt ir jābalstās uz reālu iekšējo tirgu, kurā nav savietojamības un loģistikas šķēršļu. Liela ātruma tīklu izvēršana slikti aptvertos reģionos ir priekšnosacījums uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstībai. Kopumā investīcijas infrastruktūrā paātrinās izaugsmi un radīs labāku ekonomikas, sociālo un vides konvergenci. Eiropadome saskaņā ar izaugsmes iniciatīvas un ātrā starta programmām uzsver prioritāro projektu ieviešanas nozīmi transporta un enerģētikas tīklu jomā un aicina Savienību un dalībvalstis turpināt investīcijas un sekmēt publisko un privāto partnerību izveidi.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

28. Atvērtā globālā ekonomika piedāvā jaunas iespējas Eiropas ekonomikas izaugsmes, konkurētspējas un pārorientācijas stimulēšanai. Eiropadome atzīst, cik svarīgi ir panākt tālejošu, līdzsvarotu vienošanos Dohas sarunās, kā arī atzīst divpusēju un reģionālu brīvās tirdzniecības līgumu noslēgšanas vērtību; sasniedzot šo mērķi, ir jāpieliek pastāvīgi centieni, lai nodrošinātu standartu starptautisku konvergenci, tostarp intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanas jomā.

Izaugsme un nodarbinātība sociālajai kohēzijai

29. Eiropadome pauž gandarījumu par Kopienas paziņojumu par sociālo darba programmu, kas palīdzēs sasniegt Lisabonas stratēģijas mērķus, stiprinot Eiropas sociālo modeli, kurš ir virzīts uz pilnīgu nodarbinātību un labāku sociālo kohēziju.
30. Nodarbinātības līmeņa celšana un darba dzīves paildzināšana līdz ar sociālās aizsardzības sistēmas reformu ir labākais veids, kā saglabāt pašreizējo sociālās aizsardzības līmeni. Komisija saistībā ar tās veicamo darbu, atkārtoti izvērsot Lisabonas stratēģiju, apsvērs jautājumus, kā nodrošināt ilgtspējīgu mūsu sociālā modeļa finansējumu, un rudenī iesniegs ziņojumu Eiropadomei.
31. Pilnīgas nodarbinātības mērķis, darba kvalitāte, darba ražīgums un sociāla kohēzija ir jāatspoguļo skaidrās un izmērāmās prioritātēs: nodrošināt ikvienam reālu iespēju strādāt, piesaistīt darba tirgum vairāk cilvēku, uzlabot pielāgošanās spēju, investēt cilvēkkapitālā, modernizēt sociālās aizsardzības sistēmu, veicināt vienādas iespējas, jo īpaši vīriešiem un sievietēm, ka arī sociālo integrāciju.
32. Ir būtiski iesaistīt darba tirgū vairāk cilvēku. Šo mērķi sasniegs, īstenojot aktīvas nodarbinātības politiku, padarot darbu pievilcīgu ar izdevīgas samaksas palīdzību, un veicot pasākumus, lai saskaņotu profesionālo darbību un ģimenes dzīvi, tostarp uzlabojot bērnu aprūpes iespējas; prioritāri ir jāpievēršas vienlīdzīgām iespējām, aktīvas novecošanas stratēģijai, sociālās integrācijas veicināšanai un nedeklarēta darba pārvēršanai likumīgā nodarbinātībā. Ir jāattīsta jauni darba vietu avoti pakalpojumu jomā privātpersonām un uzņēmējdarbībai, sociālajā ekonomikā, lauku pārvaldē un vides aizsardzībā, kā arī, radot jaunas ražošanas profesijas un cita starpā veicinot vietējo izaugsmi un partnerību nodarbinātības jomā.
33. Darba ņēmējiem un uzņēmumiem jauni darba organizācijas veidi un lielāka līgumattiecību dažādība, labāka elastīguma un drošības saskaņošana veicinās spēju pielāgoties. Būtu jāuzsver arī labāka ekonomisko pārmaiņu paredzēšana un pārvalde.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

34. Cilvēkresursi ir Eiropas svarīgākā vērtība. Dalībvalstīm būtu vairāk jācenšas celt vispārējo izglītības līmeni un samazināt tādu cilvēku skaitu, kuri agri pamet mācības, un to var panākt, jo īpaši, turpinot darba programmu "Izglītība un mācības 2010". Mūžizglītība ir *sine qua non* faktors, lai sasniegtu Lisabonas mērķus, ņemot vērā augstvērtīgu kvalitāti visos līmeņos. Eiropadome aicina dalībvalstis padarīt izglītību par iespēju, kas pieejama visām skolām, uzņēmumiem un ģimenēm. Īpaša uzmanība jāpievērš mūžizglītības iespēju pieejamībai zemi kvalificētiem darba ņēmējiem un mazo un vidējo uzņēmumu darbiniekiem. Tādēļ Eiropadome aicina ātri pieņemt programmu, kuru šajā sakarā drīz iesniegs Komisija. Izglītības pieejamību vajadzētu uzlabot ar darba laika organizāciju, ģimenes atbalsta dienestiem, profesionālo padomdošanu un jauniem izmaksu sadales veidiem
35. Ir jāattīsta Eiropas izglītības telpa, veicinot ģeogrāfisko un profesionālo mobilitāti. Eiropadome norāda uz to, cik svarīgi ir izplatīt *Europass* sistēmu un 2005. gadā pieņemt direktīvu par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un 2006. gadā – Eiropas kvalifikāciju sistēmu.
36. Savienībai un dalībvalstīm būtu jāturpina sociālās integrācijas politika ar vajadzīgo daudzpusējo pieeju un īpaši pievēršoties mērķa grupām, piemēram, nabadzībā dzīvojošiem bērniem.
37. Lai atgrieztos pie noturīgas un ilgtspējīgas izaugsmes ir vajadzīgs lielāks demogrāfiskais dinamisms, uzlabota sociālā un profesionālā integrācija un cilvēciskā potenciāla, ko pārstāv Eiropas jaunatne, pilnīgāka izmantošana. Tādēļ Eiropadome ir pieņēmusi Eiropas Pakta jaunatnei (kas izklāstīts I pielikumā), paredzot to kā līdzekli, lai sniegtu ieguldījumu Lisabonas mērķu sasniegšanā.

C. PĀRVALDĪBAS UZLABOŠANA

38. Ir svarīgi, lai ES un dalībvalstu rīcība sniegtu lielāku un praktiskāku ieguldījumu izaugsmes un nodarbinātības veicināšanā. Tādēļ ieviešs vienkāršotus pasākumus. To mērķis ir trīskāršs: atvieglot prioritāšu noteikšanu, vienlaicīgi uzturot stratēģijas vispārējo līdzsvaru un sinerģiju starp tās daudzajām sastāvdaļām; uzlabot šo prioritāšu praktisku īstenošanu, palielinot dalībvalstu iesaisti; un pilnīgot uzraudzības procedūru, lai sniegtu skaidrāku pārskatu par stratēģijas īstenošanu valsts līmenī.
39. Šajā jaunajā pieejā, kura balstās uz trīs gadu ciklu, kas sākas šogad un būs jāpagarina 2008. gadā, būs šādi posmi:
  - a) ciklu aizsāks ar Komisijas konspektīvu dokumentu ("stratēģiskais ziņojums"). Šo ziņojumu izskatīs attiecīgajos Padomes sastāvos un apspriedīs pavasara Eiropadomē, kura noteiks politiskās pamatnostādnes stratēģijas ekonomikas, sociālās un vides jomas atzariem;

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

- b) saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas Līguma 99. un 128. pantā, un pamatojoties uz Eiropadomes secinājumiem, Padome pieņems “integrētu pamatnostādņu” kopu, kurā būs divas sastāvdaļas: ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EPVP) un nodarbinātības pamatnostādnes (NP); kā galvenajā ekonomiskās politikas koordinācijas instrumentā EPVP būtu jāietver makroekonomiskās un mikroekonomiskās politikas elementu klāsts, kā arī nodarbinātības politika, ciktāl viena un otra politika mijiedarbojas; EPVP nodrošinās stratēģijas trīs posmu vispārēju ekonomisko konsekvenču;
- c) pamatojoties uz “integrētajām pamatnostādnēm”,
- dalībvalstis pašas izstrādās “valsts reformu programmas”, kas būs vērstas uz to īpašajām vajadzībām un specifisko situāciju. Par programmām apspriedīsies ar iesaistītajām pusēm reģionu un valstu līmenī, tostarp ar parlamentu strukturām saskaņā ar katras dalībvalsts procedūrām. Šajās programmās ņems vērā valstu politikas ciklus, un tās varēs pārskatīt, ja situācija mainīsies. Dalībvalstis sekmēs savu iekšējo koordināciju, ja vajadzīgs, ieceļot "valsts Lisabonas koordinatoru".
  - savukārt Komisija iesniegs valsts programmām līdzvērtīgu “Kopienas Lisabonas programmu”, kurā iekļaus visas darbības, kas jāveic Kopienas līmenī izaugsmes un nodarbinātības labā, ņemot vērā politikas konverģences nepieciešamību.
- d) ziņojumus par Lisabonas stratēģijas ievērošanu, ko dalībvalstis katru gadu nosūtīja Komisijai – tostarp par koordinācijas atklātās metodes piemērošanu – tagad ietvers vienā dokumentā, kurā skaidri nošķirs darbību dažādās jomas un uzsvērs visus pasākumus, kas veikti iepriekšējo divpadsmit mēnešu laikā, lai īstenotu valsts programmas; pirmo šādu dokumentu iesniegs 2006. gada rudenī.
- e) Komisija katru gadu ziņos par stratēģijas trīs atzaru īstenošanu. Pamatojoties uz Komisijas ziņojumu, Eiropadome katru pavasari pārskatīs panākto un lems, vai integrētās pamatnostādnes ir jāpielāgo.
- f) EPVP piemēros esošos daudzpusējās uzraudzības pasākumus.
40. Katra cikla trešā gada beigās integrēto pamatnostādņu, valstu reformas programmu un Kopienas Lisabonas programmas darbību atjaunos saskaņā ar iepriekš aprakstīto procedūru, kā atskaites punktu ņemot Komisijas stratēģisko ziņojumu, kurš balstīts uz iepriekšējos trijos gados panāktā vispārēju novērtējumu.
41. 2005. gadā cikls sāksies aprīlī, kad Komisija iesniegs integrētās pamatnostādnes, kas izstrādātas, pamatojoties uz šiem secinājumiem. Dalībvalstis ir aicinātas 2005. gada rudenī izstrādāt valsts reformu programmas.

III ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA

42. Atkārtoti izvēršot Lisabonas stratēģiju, Eiropadome vēlreiz apstiprina, ka Lisabonas stratēģija ir jāuztver saistībā ar vajadzību pēc ilgtspējīgas attīstības, kas paredz tagadnes vajadzības apmierināt, neapdraudot iespējas nākotnes paaudzēm nodrošināt viņu vajadzības. Eiropadome vienojās nākamajā, 2005. gada jūnija sanāksmē pieņemt deklarāciju par ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem; deklarācija būs pamats Gēteborgas Eiropadomes 2001. gadā pieņemtās ilgtspējīgas stratēģijas atjaunošanai. Līdz 2005. gada beigām būtu jāpieņem jauna, pilnīgāka un dinamiskāka stratēģija līdz ar tās mērķiem un rādītājiem; un efektīvas turpmāko pasākumu procedūras pamatā būtu jābūt pozitīvai ilgtermiņa vīzijai, kurā pilnībā jāņem vērā iekšēji un ārēji aspekti. Jauno stratēģiju pieņems līdz 2005. gada beigām, un Komisija atbilstīgā laikā iesniegs attiecīgus priekšlikumus.

IV KLIMATA PĀRMAIŅAS

43. Eiropadome atzīst, ka klimata pārmaiņām varētu būt būtiska negatīva ietekme uz vidi, ekonomiku un sociālo sfēru pasaulē. Tā apstiprina, ka, lai panāktu ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām galveno mērķi, vidējās globālās gada temperatūras pieaugums nedrīkstētu pārsniegt līmeni pirms rūpniecības laikmeta līmeni par vairāk kā 2°C.
44. Eiropadome ar lielu gandarījumu atzīmē, ka stājies spēkā Kioto Protokols. Šajā sakarā tā jo īpaši vēlas apsveikt Krievijas Federāciju ar šā Protokola ratificēšanu.
45. Eiropadome pauž gandarījumu par Komisijas paziņojumu "Uzvarēt cīņā pret globālajām klimata pārmaiņām" un aicina Komisiju turpināt CO2 līmeņa samazināšanas stratēģiju izmaksu un guvumu analīzi.
46. Eiropadome uzsver ES stingro nodomu dot jaunu stimulu starptautiskajām sarunām šajā jomā, proti:
- izpētīt iespējas panākt vienošanās attiecībā uz laikposmu pēc 2012. gada saistībā ar ANO klimata pārmaiņu procesu, nodrošinot pēc iespējas visplašāko visu valstu sadarbību un to dalību efektīvā un piemērotā starptautiskā rīcībā;
  - izstrādājot tādu vidēja termiņa un ilgtermiņa ES stratēģiju, lai apkarotu klimata pārmaiņas, kura atbilst 2°C mērķim. Ņemot vērā izmešu globālā apjoma vajadzīgo samazinājumu, tuvākajās desmitgadēs ir jāpieliek kopīgas pūles, kas ir atbilstīgi kopīgai, taču diferencētai atbildībai un attiecīgām iespējām, tostarp būtiski palielinātiem centieniem no visu ekonomiski attīstītāko valstu puses mazināt izmešu kopējo apjomu. Neskarot jaunas pieejas pušu diferencēšanai ar taisnīgu un elastīgu sistēmu nākotnē, ES kopīgi ar citām pusēm gatavojas izpētīt iespējamās stratēģijas, lai sasniegtu izmešu apjoma vajadzīgo samazinājumu, un šajā sakarībā uzskata par atbilstošu jaunattīstības

---

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

---

valstu grupai paredzēt samazinājuma gaitu no 15% līdz 30% līdz 2020. gadam, salīdzinot ar Kioto Protokolā paredzēto atsaucē vērtību, un pēc 2020. gada – vadoties pēc Padomes (Vides jautājumi) secinājumiem. Samazinājuma amplitūdu izskatīs saistībā ar nākotnes darbu mērķa sasniegšanai, ieskaitot izmaksu – ieguvumu aspektu. Jāņem arī vērā iespējas efektīvi iesaistīt lielās enerģijas patērētājvalstis, tostarp no to valstu vidus, kas ir veidošanās procesā, un jaunattīstības valstu vidus;

- veicinot rentablus pasākumus, lai samazinātu izmešus.

Eiropadome regulāri pārskatīs šo jautājumu.

V *ITER*

47. Eiropadome ir pārliecināta, ka Eiropas teritorijā līdz 2005. gada beigām jāsāk būvēt eksperimentāls starptautisks kodoltermisks reaktors, un aicina Komisiju darīt visu, lai sasniegtu šo mērķi, jo īpaši pabeigt starptautisku vienošanos līdz 2005. gada jūlijam.

VI GATAVOŠANĀS ANO SAMITAM 2005. GADA SEPTEMBRĪ

48. Eiropadome pauž gandarījumu par Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāra 2005. gada 21. martā sniegto ziņojumu "Lielākai brīvībai – ceļā uz cilvēku drošību, sabiedrības attīstību un cilvēktiesībām it visiem", kas dod būtisku ieguldījumu ANO 2005. gada septembra samita gatavošanai, kurš būs veltīts turpmākiem pasākumiem pēc Tūkstošgades deklarācijas (2000) un ANO lielajām konferencēm, kā arī samitiem. Eiropadome vēlreiz apstiprina gatavību sniegt būtisku ieguldījumu ANO darbībā vispār un jo īpaši samita gatavošanā. Eiropas Savienība ir apņēmusies panākt, ka šā procesa noslēgumā būs formulēti kopīgi risinājumi lielajām attīstības, drošības un cilvēktiesību problēmām.
49. Eiropadome aicina Komisiju un Padomi paātrināt darbu, jo īpaši ar dažādiem "attīstības" sadaļas komponentiem, lai galīgā variantā izstrādātu nostājas dažādos jautājumos, un ļautu Eiropas Savienībai aktīvi piedalīties paredzamajās diskusijās.

Eiropadome uzsvēra Āfrikas īpašo nozīmi 2005. gadā. Eiropadome pauž gandarījumu par Komisijas nolūku drīzumā iesniegt priekšlikumus, kuru mērķis ir būtiski sekmēt Tūkstošgades attīstības mērķu pārskatīšanu un palielināt Savienības atbalstu Āfrikas kontinentam. Šajā sakarā tā arī ņēma vērā nesen pieņemto Komisijas ziņojumu par Āfriku.

50. Eiropadome pauž vēlmi, lai visos līmeņos turpinātos un pastiprinātos dialogs ar valstu grupām un valstīm, ar ko Savienība uztur strukturētas attiecības, lai tādējādi veicinātu aktīvu pozīciju konverģences dinamiku, lai sasniegtu tālejošus un stabilus rezultātus 2005. gada septembra samitā.

PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

VII LIBĀNA

51. Eiropadome atbalsta Padomes 2005. gada 16. marta sanāksmē pieņemtos secinājumus par Libānu. Tā vēlreiz apliecina pārliecību, ka Libānai jābūt suverēnai, neatkarīgai un demokrātiskai. Eiropadome atgādina par ANO Drošības Padomes rezolūcijas 1559 nozīmi un pauž pilnīgu atbalstu Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Īpašā sūtņa misijai.
52. Eiropadome aicina Sīriju cik iespējams drīz īstenot prezidenta *Bashar al-Assad* 2005. gada 12. martā izteiktos solījumus izvest Sīrijas karaspēku un izlūkdienestus no Libānas. Izvešanai jābūt pilnīgai, un tā jāveic saskaņā ar stingru grafiku.
53. Eiropadome cer, ka drīzumā būs izveidota jauna Libānas valdība, un tā varēs darboties visu tās iedzīvotāju interesēs. Šai valdībai būs jāspēj laikus un bez ārējas ietekmes vai iejaukšanās sarīkot brīvas, godīgas un pārskatāmas vēlēšanas saskaņā ar Libānas konstitūciju. Eiropadome uzmanīgi sekos vēlēšanu procesam un būs gatava sniegt palīdzību.

Eiropas Pakts Jaunatnei

Ņemot vērā Eiropas iedzīvotāju novecošanu, Eiropadome uzskata, ka Eiropas jauniešu labā vajag veļtīt politikas un pasākumu kopumu, kas ir Lisabonas stratēģijas pilnīgi integrēta sastāvdaļa. Pakta Jaunatnei mērķis ir uzlabot Eiropas jauniešu izglītības, mācību, mobilitātes iespējas, profesionālo integrāciju un sociālo līdzdalību, kā arī sekmēt profesionālās darbības saskaņošanu ar ģimenes dzīvi. Paktā vajadzētu nodrošināt iniciatīvu vispārēju konsekvenci šajās jomās, un tas varētu būt sākumpunkts spēcīgai, nepārtrauktai mobilizācijai jauniešu labā. Tā panākumi ir atkarīgi no visu ieinteresēto pušu iesaistes, pirmkārt un galvenokārt, no valsts, reģionālo un vietējo jauniešu organizāciju līdzdalības, kā arī Eiropas Jaunatnes foruma, reģionālo un vietējo valsts iestāžu un sociālo partneru iesaistes.

Eiropadome aicina, lai Savienība un dalībvalstis, ievērojot savas pilnvaras un saskaņā ar Eiropas nodarbinātības stratēģiju un sociālās integrācijas stratēģiju, pieturētos pie šādiem rīcības virzieniem:

Nodarbinātība, integrācija un sociālā stāvokļa uzlabošana

- īpaši uzraudzīt politiku attiecībā uz jauniešu integrāciju darba tirgū, ņemot vērā savstarpējās mācīšanās programmu par nodarbinātību;
- uzraudzīt jauniešu nodarbinātības attīstību;
- saskaņā ar valsts sociālās integrācijas politiku prioritāri uzlabot neaizsargātāko jauniešu stāvokli, jo īpaši nabadzīgo jauniešu stāvokli, kā arī prioritāri pievērsties iniciatīvām, ar ko novērst izglītības iegūšanas neizdošanos;
- aicināt darba devējus un uzņēmumus izrādīt sociālo atbildību attiecībā uz jauniešu profesionālo integrāciju;
- iedrošināt jauniešus attīstīt uzņēmējdarbību un veicināt gados jaunu uzņēmēju rašanos;

Izglītība, mācības un mobilitāte

- nodrošināt, lai zināšanas atbilstu uz zināšanām balstītas ekonomikas vajadzībām un šajā nolūkā sekmēt būtiskāko iemaņu kopuma attīstīšanu; saistībā ar šo, galvenokārt pievērsties problēmai skolu sistēmā, skolēniem agri pametot mācības;
- paplašināt studentu iespējas kādā studiju posmā mācīties citā dalībvalstī;

PIELIKUMI

- veicināt jauniešu mobilitāti, novēršot šķēršļus stažieriem, brīvprātīgajiem un darba ņēmējiem un viņu ģimenēm;
- attiecībā uz pētniekiem pastiprināt esošās iniciatīvas saskaņā ar Marijas Kirī programmu (*Marie Curie programme*);
- attīstīt ciešāku dalībvalstu sadarbību attiecībā uz profesionālo kvalifikāciju pārskatāmību un salīdzināmību un netradicionālās un neoficiālās izglītības atzīšanu;

Profesionālās darbības un ģimenes dzīves saskaņošana

- veicināt profesionālās darbības un ģimenes dzīves saskaņošanu, sadalot atbildību starp partneriem, jo īpaši paplašinot bērnu aprūpes tīklu un attīstot inovatīvus darba organizācijas veidus;
- apsvērt bērniem draudzīgu politiku, ņemot vērā diskusijas saistībā ar Komisijas Zaļo grāmatu par demogrāfiskajam pārmaiņām, kuru gatavojas izdot Komisija.

Stabilitātes un izaugsmes pakta izpildes uzlabošana

- Padomes ziņojums Eiropadomei -

Šajā ziņojumā ir iekļauti priekšlikumi Stabilitātes un izaugsmes pakta izpildes stiprināšanai un precizēšanai, uzlabojot ekonomikas politikas koordināciju un uzraudzību saskaņā ar Līguma 99. pantu, un izvairītos no pārmērīga deficīta, kā paredzēts Līguma 104. panta 1. punktā.

Padome apliecina, ka Stabilitātes un izaugsmes pakts, kas izstrādāts saskaņā ar Līguma 99. un 104. pantu, ir Ekonomiskās un monetārās savienības makroekonomiskās sistēmas būtiska sastāvdaļa. Pieprasot dalībvalstīm koordinēt to budžeta politiku un izvairīties no pārmērīga deficīta, tas veicina makroekonomiskās stabilitātes sasniegšanu ES, un tam ir izšķiroša loma zemas inflācijas un zemu procentu likmju nodrošināšanā, kas ir būtisks ieguldījums ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei un darba vietu radīšanai.

Padome atgādina par Deklarāciju par III-184. pantu (tā pievienota Konstitūcijas Nobeiguma aktam), ar kuru apstiprināta Eiropadomes apņēmība attiecībā uz Lisabonas stratēģijas mērķiem – darba vietu radīšanu, strukturālajām reformām un sociālo kohēziju – un kur par budžeta politiku teikts: "Savienība tiecas sasniegt līdzsvarotu ekonomikas izaugsmi un cenu stabilitāti. Tādēļ ekonomikas un budžeta politikā ir jānosaka pareizās prioritātes, kas virzītas uz ekonomikas reformām, jaunievedumiem, konkurētspēju, privātu ieguldījumu stiprināšanu, kā arī patērīna veicināšanu ekonomikas vājas izaugsmes posmos. Tas būtu jāatspoguļo budžeta jomā pieņemto lēmumu virzībā valstu un ES līmenī, jo īpaši, restrukturējot valsts ieņēmumus un izdevumus, vienlaicīgi ievērojot budžeta disciplīnu atbilstīgi Konstitūcijai un Stabilitātes un izaugsmes paktam."

Abas divas nominālās pakta pamatvērtības – deficīta likmes atsauces vērtība 3% no IKP un parāda likmes atsauces vērtība 60% no IKP – ir pierādījušas savu lietderību un joprojām ir daudzpusējās uzraudzības būtiskākais elements. Tomēr Eiropadome 2004. gada jūnijā atzīmēja vajadzību nostiprināt un precizēt Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanu, lai veicinātu ES fiskālās sistēmas pārskatāmību un valstu atbildību par to, kā arī uzlabot tā noteikumu un nosacījumu realizēšanu.

Paktu dažādās valstīs jāpiemēro taisnīgi un konsekventi, un sabiedriskajai domai tas ir jāizprot. Padome atkārtoti apstiprina, ka uz noteikumiem pamatota sistēma ir labākā garantija, lai tiktu ievērotas saistības un lai pret visām dalībvalstīm būtu vienāda attieksme. Nostiprinot un precizējot pakta, ir svarīgi nodrošināt pareizo līdzsvaru starp ekonomiskā saprātīguma augstāko pakāpi un politisko piesardzību budžeta politikas pārraudzībā un koordinēšanā un vajadzību saglabāt uz noteikumiem pamatoto sistēmu vienkāršu, pārskatāmu un īstenojamu.

PIELIKUMI

Tomēr Eiropas Savienībā, kas sastāv no 25 valstīm, kuras raksturo ievērojams neviendabīgums un daudzveidība, kā arī ņemot vērā EMS 5 gadu pieredzi, papildināta vienotā sistēma ar stingrāku uzsvāru uz tās noteikumu ekonomisko pamatojumu ļāutu labāk pielāgoties ekonomiskās situācijas atšķirībām dažādās ES valstīs. Tādēļ mērķis ir paplašināt esošās sistēmas ekonomisko pamatojumu un tādējādi stiprināt tās uzticamību un īstenošanu. Mērķis nav palielināt esošo likumu stingrību vai elastību, bet drīzāk – padarīt tos efektīvākus.

Pamatojoties uz to, reformas mērķis ir sniegt labāku risinājumu, kā novērst novērotos trūkumus, liekot lielāku uzsvāru uz ekonomiskajiem uzlabojumiem un koncentrējoties uz valstu finanšu stabilitātes nodrošināšanu. Tāpat arī jāuzlabo ES ekonomikas pārvaldes instrumentu savstarpējā saistība, palielinot fiskālās politikas ieguldījumu ekonomiskajā izaugsmē un atbalstot virzību uz Lisabonas stratēģijas realizāciju.

Pēc 2004. gada 3. septembra Komisijas paziņojuma par "ekonomiskās pārvaldes stiprināšanu un Stabilitātes un izaugsmes pakta piemērošanas precizēšanu" Padome ir veikusi darbu, lai sagatavotu konkrētus ierosinājumus Stabilitātes un izaugsmes pakta reformai.

Pārskatot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus, Padome noteica piecas galvenās jomas, kurās varētu veikt uzlabojumus:

- i) stiprināt budžeta noteikumu ekonomisko pamatojumu, lai uzlabotu to uzticamību un atbildību par tiem;
- ii) uzlabot valstu politikas veidotāju "atbildību";
- iii) efektīvāk izmantot budžeta konsolidācijai laika posmus, kad ekonomikas pieaug ātrāk par vispārējo tendenci, izvairoties no cikliskas politikas;
- iv) labāk ņemt vērā Padomes ieteikumus laika posmos, kad ekonomika pieaug lēnāk par vispārējo tendenci;
- v) budžeta uzraudzībā pienācīgu ievērību piešķirt parādiem un ilgtspējai.

Aicinot veikt Stabilitātes un izaugsmes pakta reformēšanu, Padome piešķirusi pienācīgu uzmanību fiskālās sistēmas pārvaldes un valstu atbildības uzlabošanai, gan preventīvai, gan korektīvai pakta ekonomiskā pamatojuma un efektivitātes stiprināšanai, lai ilgtermiņā nodrošinātu valstu finanšu stabilitāti, veicinātu izaugsmi un izvairītos no pārmērīgas nastas uzkrāšanās nākamajām paaudzēm.

Saskaņā ar Luksemburgas rezolūciju par ekonomiskās politikas koordināciju Padome apliecina, ka, pastiprināti koordinējot fiskālo politiku, stingri jāievēro Līgumā paustais subsidiaritātes princips, respektējot valstu valdību prerogatīvu noteikt savu struktūrpolitiku un budžeta politiku, vienlaikus ievērojot Līguma un Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

PIELIKUMI

Ministri ziņojumā uzskaita vajadzīgos grozījumus tiesību aktos, lai viņu atzinumus par Stabilitātes un izaugsmes pakta reformu varētu īstenot praksē. Viņu nolūks ir veikt tikai minimālus grozījumus, un viņi gaida Komisijas priekšlikumus, lai varētu īstenot savus atzinumus.

1. Pārvaldības uzlabošana

Lai paaugstinātu ES fiskālās sistēmas leģitimitāti un lai stiprinātu atbalstu tās mērķiem un institucionālajam iekārtojumam, Padome uzskata, ka dalībvalstīm, Komisijai un Padomei, izvairoties no jebkādam institucionālām pārbīdēm, jārīkojas saskaņā ar to attiecīgajām atbildības jomām, proti:

- 1) Komisija un Padome respektē dalībvalstu atbildību par to izvēlētas politikas īstenošanu saskaņā ar Līgumu, jo īpaši ar 99. un 104. pantu, savukārt dalībvalstīm jāņem vērā Padomes ieteikumi;
- 2) Komisijai laikus jāīsteno iniciatīvas tiesības un efektīvi jāpiemēro noteikumi, savukārt Padome un dalībvalstis respektē Komisijas atbildību gādāt par Līguma un tā procedūru ievērošanu;
- 3) Padomei atbildīgi jāīsteno tai dotā rīcības brīvība, savukārt dalībvalstis un Komisija respektē Padomes atbildību par ekonomikas politikas koordināciju Eiropas Savienībā, ka arī tās vietu saistībā ar ekonomiskās un monetārās savienības pareizu funkcionēšanu;
- 4) dalībvalstīm, Padomei un Komisijai būtu atkārtoti jāapliecina to apņemšanās efektīvi un laikus īstenot Līgumu un Stabilitātes un izaugsmes pakta, izmantojot vienāda ranga atbalstu un vienāda ranga spiedienu, un cieši un konstruktīvi sadarboties ekonomiskās un fiskālās uzraudzības jomā, lai garantētu pakta noteiktību un efektivitāti.

Turpmāk izklāstītajos ieteikumos Padome uzsver, cik svarīga ir fiskālās sistēmas uzlabota pārvaldība un valstu atbildība par to.

1.1. Sadarbība un saziņa

Padomei, Komisijai un dalībvalstīm būtu efektīvi un laikus jāpiemēro Līgums un Stabilitātes un izaugsmes pakts. Pusēm būtu cieši un konstruktīvi jāsadarbjas ekonomiskās un fiskālās uzraudzības procesā, lai garantētu pakta nosacījumu noteiktību un efektivitāti.

Ievērojot pārskatāmības un atbildības principu, būtu jāvelta pienācīga uzmanība pilnīgai un operatīvai iestāžu saziņai, kā arī saziņai ar plašāku sabiedrību. It īpaši, lai veicinātu atklātu un konfidenciālu viedokļu apmaiņu, Padomei, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāapņemas veikt informācijas iepriekšēju apmaiņu par saviem nodomiem visos budžeta uzraudzības un pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras posmos, neskarot to atbilstīgās prerogatīvas.

1.2. Vienāda ranga atbalsta uzlabošana un vienādranga spiediena piemērošana

Padome vienojās par to, ka vienādranga atbalsta un vienādranga spiediena efektivitātes paaugstināšana ir pārveidotā Stabilitātes un izaugsmes pakta sastāvdaļa. Padomei un Komisijai būtu jāapņemas pamatot un darīt publiski pieejamas savas nostājas un lēmumus visos attiecīgajos pakta procedūras posmos.

PIELIKUMI

Vienāda ranga atbalstam un vienādranga spiedienam eirozonas līmenī būtu jānotiek saistībā ar Eirogrupā veikto koordinēšanu un tas jāpamato ar valstu budžeta tendenču horizontālo izvērtējumu, kā arī uz šo tendenču ietekmi uz eirozonu kopumā. Šādu izvērtējumu vajadzētu veikt vismaz reizi gadā līdz vasarai.

1.3. Valsts budžeta papildu noteikumi un iestādes

Padome ir vienisprātis, ka valstu budžeta noteikumiem būtu jāpapildina dalībvalstu saistības, ko tās uzņēmušās sakarā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Savukārt ES līmenī būtu jāatbalsta un jānovērš šķēršļi valstu noteikumiem, palīdzot sasniegt Stabilitātes un izaugsmes paktā nospraustos mērķus. Šajā sakarā Padome norāda uz šķēršļiem, kas izriet no dažu EKS95 grāmatvedības un statistikas noteikumu ietekmes finanšu jomā.

Pašreiz spēkā esošo valstu noteikumu (noteikumi saistībā ar izdevumiem, utt.) īstenošanu varētu apspriest stabilitātes un konverģences programmās, to veicot uzmanīgi un tiktāl, ciktāl tie attiecas uz ES budžeta noteikumiem, tā kā dalībvalstis Eiropas līmenī ir apņēmušās tos ievērot un atbilstība ES budžeta noteikumiem ir stabilitātes un konverģences programmu izvērtējuma pamatā.

Padome uzskata, ka vietējās pārvaldības pasākumiem būtu jāpapildina ES sistēma. Valstu iestādēm varētu būt nozīmīgāka loma fiskālajā uzraudzībā, lai stiprinātu valstu atbildību, veicinātu īstenošanu, pamatojoties uz valstu sabiedrības uzskatiem, un papildinātu ekonomikas un politikas analīzi ES līmenī.

1.4. Stabilitātes programma likumdevējiem

Padome aicina dalībvalstis, sagatavojot pirmo stabilitātes/konverģences programmas atjaunināšanu, pēc jaunās valdības stāšanās pie amata pienākumu pildīšanas, ievērot nepārtrauktību attiecībā uz budžeta jomā izvirzītajiem mērķiem, kas uz iepriekšējās stabilitātes/konverģences programmas atjaunināšanas pamata apstiprināti Padomē un – perspektīvā visiem likumdevējiem – sniegt informāciju par līdzekļiem un instrumentiem, kādus tā domā izmantot šo mērķu sasniegšanai, izstrādājot savu budžeta stratēģiju.

1.5. Valstu parlamentu dalība

Padome aicina dalībvalstu valdības iesniegt parlamentiem stabilitātes/konverģences programmas un Padomes atzinumus par tām. Parlamenti var izteikt vēlmi apspriest turpmāku rīcību, ievērojot ieteikumus, kas sniegti sakarā ar laicīgiem brīdinājumiem un pārmērīga budžeta deficīta procedūru.

1.6. Ticamas makroekonomiskās prognozes

Padome atzīst to, ka ir svarīgi budžeta jomā balstīties uz reālām un piesardzīgām makroekonomiskām prognozēm. Tāpat tā atzīst būtisko ieguldījumu, kuru ekonomikas un fiskālās politikas koordinēšanā var sniegt Komisijas prognozes.

Veicot makroekonomiskās un budžeta aplēses, dalībvalstīm, it īpaši eirozonas dalībvalstīm un dalībvalstīm, kas piedalās Valūtas kursa mehānismā II (*ERM II*), būtu jāizmanto "kopēji ārēji pieņēmumi", ja tos laikus sniegusi Komisija. Dalībvalstis var veidot savas stabilitātes/konverģences programmas, balstoties uz savām aplēsēm. Tomēr atšķirības valstu un Komisijas prognožu starpā būtu sīki jāizskaidro. Skaidrojums kalpos kā atsauce, vēlāk izvērtējot prognožu kļūdas.

Pieņemot, ka prognožu kļūdas ir neizbēgamas, lielāka uzmanība stabilitātes/konverģences programmās būtu jāpievērš vispārēju jūtības analīžu veikšanai un/vai alternatīvu scenāriju izstrādei, lai Komisijai un Padomei būtu iespēja apsvērt pilnīgu iespējamo fiskālo rezultātu spektru.

1.7. Statistikas pārvaldība

Padome ir vienisprātis, ka fiskālās politikas īstenošana un tās uzticamība lielā mērā ir atkarīga no fiskālās statistikas kvalitātes, ticamības un operativitātes. Ticama un operatīva statistika ir būtiska ne tikai valsts budžeta pozīciju izvērtēšanai; pilnīga statistikas pārskatāmība ļaus finanšu tirgiem labāk izvērtēt dažādu dalībvalstu kredītpējas, kas ir svarīgs indikators politikas kļūdām.

Galvenais uzdevums arvien ir nodrošināt adekvātu praksi, resursus un spēju iegūt augstas kvalitātes statistikas datus valstu un Eiropas līmenī, nodrošinot neatkarīgu, integrētu un atbildīgu valstu statistikas biroju un *EUROSTAT* darbību. Turklāt ir jākoncentrējas uz *EUROSTAT* darbības spējas, uzraudzības pilnvaru, neatkarības un atbildības attīstīšanu. 2005. gada gaitā Komisija un Padome risina jautājumu par Eiropas statistikas sistēmas pārvaldības uzlabošanu.

Dalībvalstīm un ES iestādēm būtu atkārtoti jāapliecina apņemšanās iegūt augstas kvalitātes ticamus budžeta statistikas datus un savstarpēji jāsadarbojas šo mērķu sasniegšanai. Gadījumā, ja konstatē, ka nav izpildīts pienākums sniegt pilnīgu ziņojumu par valsts datiem, būtu jāapsver iespēja uzlikt dalībvalstij sodu.

2. Preventīvā aspekta stiprināšana

Plašā mērogā ir vienošanās, ka laikaposmus, kad izaugsme pārsniedz vispārējo tendenci, būtu jāizmanto budžeta konsolidācijai, lai izvairītos no cikliskas politikas. Iepriekš novērotā nespēja sasniegt vidēja termiņa mērķi, lai budžets būtu "tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu", prasa stiprināt profilakses pasākumus saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, panākot jaunu apņemšanos dalībvalstīm veikt vajadzīgos pasākumus budžeta jomā, lai tuvotos šim mērķim un to ievērotu.

2.1. Vidēja termiņa budžeta mērķa definēšana

Stabilitātes un izaugsmes paktā noteikts dalībvalstu pienākums ievērot vidēja termiņa mērķi (*MTO*), lai to budžeta pozīcijas būtu "tuvu līdzsvaram vai ar pārpalikumu" (*CTBOIS*).

Ņemot vērā lielo ekonomikas un budžeta dažādību 25 ES dalībvalstīs, Padome vienojas, ka katrai dalībvalstij būtu jānosaka atšķirīgs vidēja termiņa mērķi, ņemot vērā dažādo ekonomikas un budžeta situāciju un tendences, kā arī fiskālos apdraudējumus valstu finanšu stabilitātei, tostarp ņemot vērā arī gaidāmās demogrāfiskās pārmaiņas.

PIELIKUMI

Tādēļ Padome ierosina izstrādāt vidēja termiņa mērķus, kas, ņemot vērā katras dalībvalsts ekonomikas iezīmes, tiecas sasniegt trīskāršu mērķi. Tiem būtu, pirmkārt, jāparedz drošības rezerve, ievērojot 3% no budžeta deficīta robežu. Tiem būtu arī jānodrošina strauja virzība stabilitātes virzienā. Ņemot to vērā, tiem vajadzētu būtu jāatstāj budžetam manevra iespēja, it īpaši, ņemot vērā vajadzību pēc publiskām investīcijām.

Katrai dalībvalstij būtu jānosaka atšķirīgi vidēja termiņa mērķi, kas var atšķirties arī no *CTBOIS*, balstoties uz pašreizējo parāda attiecību un potenciālo izaugsmi, saglabājot pietiekamu robežu zem -3% no IKP atsaucis lieluma. Tādējādi eirozonas un ERM II dalībvalstīm atkarībā no konkrētās valsts vidējā termiņa mērķu diapazons cikliski koriģētā budžeta izteiksmē, neņemot vērā vienreizējus un pagaidu pasākumus, būtu starp -1% no IKP valstīm ar zemu parāda/augstu izaugsmes potenciāla līmeni un budžeta līdzsvars vai budžeta pārpalikums valstīm ar augstu parāda/zemu izaugsmes potenciālu.

Valstu finanšu ilgtermiņa stabilitāti atbalstītu parāda attiecību konverģence līdz racionālam līmenim.

Būtu jāņem vērā netiešas saistības (saistībā ar izdevumu pieaugumu, sabiedrībai novecojot), tiklīdz kritēriji un metodes tādas rīcības īstenošanai būs pienācīgi izstrādātas un par tām panākta vienošanās Padomē. Līdz 2006. gada beigām Komisijai vajadzētu ziņot par panākumiem ceļā uz metodikas izstrādi, lai pabeigtu analīzi, pievienojot šādu netiešo saistību aspektu.

Padome uzsver, ka fiskālā politika nevar īsā laikā novērst demogrāfiskās novecošanas strukturālo ietekmi, un aicina dalībvalstis turpināt centienus, veicot strukturālas reformas jomās, kas saistītas ar sabiedrības novecošanu, kā arī ceļot nodarbinātības un līdzdalības līmeni.

Īstenojot būtiskas reformas, vidēja termiņa budžeta mērķus varētu pārskatīt un jebkurā gadījumā tie būtu jāpārskata reizi četros gados, lai atspoguļotu tendences saistībā ar valsts parādu, izaugsmes potenciālu un fiskālo stabilitāti.

2.2. Korekcijas vidēja termiņa mērķos

Padome uzskata, ka vajadzētu panākt simetriskāku pieeju fiskālai politikai, to īstenojot ar pastiprinātu budžeta disciplīnu ekonomikas atveseļošanas periodā, lai izvairītos no cikliskas politikas un pakāpeniski sasniegtu vidēja termiņa mērķus, tādējādi radot iespēju mazināt grūtības ekonomikas lejupslīdes posmos un pietiekami samazināt valsts parādu, tādējādi dodot ieguldījumu valstu finanšu ilgtermiņa stabilitātē.

Dalībvalstīm būtu jāaņem Eiropas līmenī aktīvi un laikus konsolidēt valstu finanses. Ir viedoklis, ka parāda un budžeta deficīta samazināšanai būtu jāizmanto neparedzēti ieņēmumi.

PIELIKUMI

Dalībvalstīm, kas vēl nav sasniegušas vidējā termiņa mērķi, būtu jāveic pasākumi, lai to sasniegtu attiecīgā ekonomikas ciklā. Tām būtu jāpieliek lielākas pūles labos laikos; tās varētu būt pieticīgākas sliktos laikos. Lai sasniegtu vidējā termiņa mērķi, eirozonas vai *ERM II* dalībvalstīm būtu jāveic cikliski koriģēta gadskārtēja korekcija, neņemot vērā vienreizīgus vai citus pagaidu pasākumus, kā kritēriju ņemot 0,5% no IKP. "Labi laiki" būtu jādefinē kā laikposmi, kad ražošanas apjoms pārsniedz potenciālo līmeni, ņemot vērā nodokļu elastību.

Dalībvalstīm, kas neveic vajadzīgo deficīta korekciju, būs jāizskaidro novirzes iemesli stabilitātes/konverģences programmu gadskārtējas atjaunināšanas reizē. Komisija sniegs padomus par īstenojamo politiku, lai mudinātu dalībvalstis nenovirzīties no iecerētās korekcijas. Tādus padomus par īstenojamo politiku saskaņā ar Konstitūciju aizstās ar agrīniem brīdinājumiem, tiklīdz tā stāsies spēkā.

2.3. Kā ņemt vērā strukturālās reformas

Lai Pakts būtu vairāk vērst uz izaugsmes sekmēšanu, Padome ir vienisprātis, ka būs jāņem vērā strukturālās reformas, definējot deficīta korekcijas programmu vidējā termiņa mērķu sasniegšanai valstīm, kas šos mērķus vēl nav sasniegušas, kā arī ļaujot valstīm, kas tos ir sasniegušas, kādu laiku neievērot korekcijas programmu, tām skaidri saprotot, ka ir jānodrošina drošības rezerve, lai deficīts nepārsniegtu 3% no IKP atsaucēs vērtības, un ka no tām gaida, lai tās atkal tiektos sasniegt vidējā termiņa mērķi programmas darbības termiņā.

Ņems vērā tikai nozīmīgas reformas, kas tieši ietekmē izdevumu samazināšanu ilgtermiņā, tostarp palielinot iespējamo izaugsmi, un kam tādēļ ir pārbaudāma pozitīva ietekme uz valstu finanšu ilgtermiņa stabilitāti. Katru gadu atjaunojot stabilitātes/konverģences programmas, būtu jāsniedz sīki izstrādāta šo reformu izmaksu un ieguvumu analīze no budžeta viedokļa.

Šie ieteikumi būtu jāiekļauj Regulā 1466/97.

Turklāt Padome gādā par to, lai Stabilitātes un izaugsmes pakta budžeta jomā izvirzītie mērķi nekavētu strukturālās reformas, kas nepārprotami uzlabo valstu finanšu ilgtermiņa stabilitāti. Padome atzīst, ka jāpievērš īpaša uzmanība pensiju reformām, ar ko ievieš vairāku pīlāru sistēmu, kurā ietverts obligāts, pilnībā finansēts pensiju līmenis. Lai gan šīs reformas to īstenošanas laikā rada valstu finanšu stāvokļa īstermiņa pasliktināšanos, ir skaidrs, ka valsts finanšu stabilitāte ilgtermiņā uzlabosies. Padome tādēļ ir vienisprātis, ka būtu jāatļauj dalībvalstīm, kas īsteno šādas reformas, novirzīties no korekcijas programmas vidējā termiņa mērķa sasniegšanai, vai arī no paša vidējā termiņa mērķa. Novirzei no vidējā termiņa mērķa būtu jāatspoguļo publiski apsaimniekotā pīlāra reformas izmaksas tīrā izteiksmē, ja atkāpe ir īslaicīga, un ir saglabāta pienācīga drošības rezerve attiecībā pret atsaucēs vērtību.

3. Pārmērīga budžeta deficīta procedūras īstenošanas uzlabošana

Pārmērīga budžeta deficīta procedūrai būtu jāpaliek vienkāršai, pārskatāmai un taisnīgai arī turpmāk. Tomēr, spriežot pēc pēdējos gados gūtās pieredzes, iespējams, var, uzlabot tā piemērošanu.

Procedūras īstenošanas pamatprincips ir pārmērīga deficīta tūlītēja koriģēšana.

Padome uzsver, ka pārmērīga budžeta deficīta procedūras mērķis ir palīdzēt, nevis sodīt, tātad stimulēt dalībvalstis censties ievērot budžeta disciplīnu, īstenojot pastiprinātu uzraudzību, sniedzot vienādranga atbalstu un piemērojot vienādranga spiedienu. Turklāt, piemērojot pārmērīga budžeta deficīta procedūru, būtu skaidri jāatšķir politikas kļūdas no prognožu kļūdām. Ja kāda dalībvalsts tomēr neievēro ieteikumus, kas tai adresēti saskaņā ar deficīta procedūru, Padomei ir pilnvaras piemērot izmantojamās sankcijas.

3.1. Komisijas ziņojuma sagatavošana saskaņā ar 104. panta 3. punktu

Lai izvairītos no pārmērīga valsts budžeta deficīta, kā prasīts Līguma 104. panta 1. punktā, Komisijas ziņojumi, kuros ņemta vērā tās veiktā uzraudzība un kas sagatavoti saskaņā ar Līguma 104. panta 3. pantu, kļūst par pamatu Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumam, turpmākam Komisijas veiktam novērtējumam un galu galā – Padomes lēmumam par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, kā arī par tās ieteikumiem, arī termiņu pārmērīga budžeta deficīta izlabošanai.

Padome un Komisija apņemas skaidri saglabāt un uzturēt IKP atsaucēs vērtības 3% un 60% kā stūrakmeņus, uzraugot dalībvalstu budžeta stāvokļa pārmaiņas un valsts parāda attiecību pret IKP dalībvalstīs. Komisija vienmēr sagatavos ziņojumu, pamatojoties uz Līguma 104. panta 3. punktu. Komisija ziņojumā pārbauda, vai piemēro vienu vai vairākus 104. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētos izņēmumus. Padome turpmāk tekstā ierosina pārskatīt vai precizēt šo izņēmumu piemērošanas jomu.

Kā paredzēts Līgumā, Komisijas ziņojumā ņem vērā arī to, vai attiecīgās dalībvalsts budžeta deficīts pārsniedz valsts investīciju izdevumus, kā arī ņem vērā visus citus būtiskus faktoros, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidējā termiņā. Padome ierosina turpmāk precizēt jēdzienu "visi citi būtiski faktori".

3.2. Budžeta deficīta atsaucēs vērtības pārsniegšana "izņēmuma kārtā un uz laiku"

Līguma 104. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā paredzēts izņēmums, ja atsaucēs vērtība ir pārsniegta tikai izņēmuma kārtā un uz laiku, un šī attiecība joprojām ir tuva atsaucēs vērtībai.

Tā kā, lai varētu piemērot izņēmumu, attiecībai vienmēr jābūt tuvu atsaucēs vērtībai, Regulā 1467/97 ir definēts, kad atsaucēs vērtības pārsniegumu, kas tomēr ir tuvs atsaucēs vērtībai, uzskatīt par notikušu izņēmuma kārtā vai uz laiku: pārsniegumu uzskata par notikušu izņēmuma kārtā, ja to izraisa kādi ārkārtēji apstākļi ārpus attiecīgās dalībvalsts kontroles, un tie stipri ietekmē vispārīgo valsts finansiālo stāvokli, vai, ja tas rodas ekonomikas nopietnas lejupslīdes dēļ. Lai pārsniegumu uzskatītu par notikušu uz laiku, Komisijas piedāvātām budžeta prognozēm ir jāapliecina, ka deficīts kļūs mazāks par atsaucēs vērtību, kad beigsies ārkārtējie apstākļi vai nopietnā ekonomikas lejupslīde.

Pašreiz ekonomikas nopietnu lejupslīdi parasti definē kā faktiskā IKP kritumu par vismaz 2% gadā. Turklāt, ja faktiskā IKP kritums ir mazāks par 2% gadā, Regulā 1467/97 Padomei ir ļauts pieņemt lēmumu, ka nepastāv pārmērīgs budžeta deficīts, ievērojot papildu pierādījumus, kas to apstiprina, it īpaši lejupslīdes straujumu vai pieaugušu ražošanas kritumu, salīdzinot ar iepriekšējām tendencēm.

Padome uzskata, ka spēkā esošā "ekonomikas nopietnas lejupslīdes" definīcija, kas iekļauta Regulas 1467/97 2. panta 2. punktā, ir pārāk strikta. Padome uzskata, ka Regulas 1467/97 2. panta 2. un 3. punkts jāpielāgo tā, lai gan Komisija, gan Padome, vērtējot, vai pastāv pārmērīgs deficīts, un pieņemot lēmumu par to saskaņā ar Līguma 104. panta 3. un 6. punktu, uzskatītu par izņēmuma gadījumu to, ja atsaucēs vērtība ir pārsniegta negatīvas saimnieciskās izaugsmes vai uzkrātā ražošanas krituma dēļ, kurš summējies laikā, kad izaugsme salīdzinājumā ar izaugsmes potenciālu ilgstoši bijusi ļoti zema.

3.3. "Visi citi būtiski faktori"

Ar Līguma 104. panta 3. punktu Komisijai pieprasa, sagatavojot ziņojumu par budžeta disciplīnas kritēriju neievērošanu, ņemt vērā arī to, vai valsts budžeta deficīts pārsniedz valsts investīciju izdevumus, kā arī "ņemt vērā visus citus būtiskus faktorus, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā". Līdzsvarotā vispārējā novērtējumā jāņem vērā visi šie faktori.

Padome uzsver, ka, gatavojot lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu (104. panta 4., 5. un 6. punkts), "citus būtiskus faktorus" ņem vērā tikai ar nosacījumu, ka – pirms ņem vērā visus citus būtiskos faktorus – ievēro vispārēju principu, saskaņā ar kuru atsaucēs vērtību var pārsniegt tikai uz laiku, un budžeta deficītam jābūt tuvu atsaucēs vērtībai.

Padome uzskata, ka būtu jāprecizē sistēma, ko piemēro, lai ņemtu vērā "visus citus būtiskus faktorus". Komisija ziņojumā, ar ko tā nāk klajā saskaņā ar 104. panta 3. punktu, būtu pienācīgi jāatspoguļo pārmaiņas ekonomikas situācijā vidējā termiņā (jo īpaši izaugsmes potenciālu, cikliskos apstākļus, politikas īstenošanu Lisabonas plāna sakarā, un politiku, veicinot zinātnes pētniecību un tehnoloģijas attīstību, un inovācijas), un budžeta termiņa pārmaiņas vidējā termiņā (jo īpaši – fiskālās konsolidācijas centienus "labos laikos", parādu stabilitāti, publiskās investīcijas un valstu finanšu vispārējo kvalitāti). Vēl vairāk, pienācīgi vērā ņems visus citus faktorus, kas pēc attiecīgās dalībvalsts atzinuma ir būtiski, lai pilnībā no kvalitātes viedokļa izvērtētu atsaucēs vērtības pārsniegumu. Tādā sakarā īpaši atzinīgi vērtēs budžeta centienus palielināt vai uzturēt augstas finanšu iemaksas starptautiskās solidaritātes atbalstam un Eiropas politikas mērķu tuvināšanai, jo īpaši, Eiropas apvienošanai, ja tas ir izraisījis negatīvu ietekmi uz kādas dalībvalsts izaugsmi un fiskālo apgrūtinājumu.

Noteikti nebūtu jātiecas no jauna definēt Māstrihtā pieņemto deficīta atsaucēs vērtību, svītrojot konkrētas budžeta pozīcijas.

Ja Padome, pamatojoties uz 104. panta 6. punktu, pieņem lēmumu, ka kādā dalībvalstī ir pārmērīgs deficīts, saskaņā ar 104. pantu veikto procedūru vēlākos posmos ņem vērā arī "citus būtiskus faktorus". Tomēr tos nevajadzētu ņemt vērā 104. panta 12. punkta sakarā, t.i., Padomes lēmumā par to, vai dalībvalsts ir labojusi pārmērīgo deficītu.

PIELIKUMI

Šie ieteikumi būtu jāiekļauj Regulā 1467/97.

3.4. Sistēmisku pensiju reformu ievērošana

Padome ir vienisprātis, ka rūpīgi ir jāizvērtē atsaucēs vērtībai tuvs pārsniegums, kas atspoguļo pensiju reformu īstenošanu, ar ko ievieš vairāku pīlāru sistēmu, kas ietver obligātu pilnībā finansētu pensiju līmeni. Lai gan šo reformu īstenošana izraisa budžeta situācijas īstermiņa traucējumus, valstu finanšu ilgtermiņa stabilitāte nepārprotami uzlabojas.

Komisija un Padome visos budžeta novērtējumos saistībā ar PBDNP pienācīgi izskata reformu īstenošanu.

Jo īpaši, atbilstīgi 104. panta 12. punktam novērtējot, vai pārmērīgs budžeta deficīts ir novērsts, Komisija un Padome jo īpaši novērtē PBDNP budžeta deficīta skaitļus, ņemot vērā arī publiski vadītā līmeņa reformas neto izmaksas. Reformas neto izmaksas tiks noteiktas uz pirmajiem pieciem gadiem pēc tam, kad dalībvalsts ir ieviesusi obligātu, pilnībā finansētu sistēmu, vai piecus gadus pēc 2004. gada attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas jau ir ieviesušas šādu sistēmu. Turklāt tās būs arī regresīvas, t.i., piecus gadus tiks noteikti 100, 80, 60, 40 un 20 procenti no reformas neto izmaksām no valsts vadītā līmeņa.

3.5. Pastiprināta pievēršanās parādam un stabilitātei

Saskaņā ar Līguma noteikumiem Komisijai ir jāpārbauda atbilstība budžeta disciplīnai, pamatojoties uz deficīta un parāda kritērijiem. Padome ir vienisprātis, ka būtu pastiprināti jāpievēršas parādam un stabilitātei, un vēlreiz apstiprina vajadzību pietiekami strauji samazināt valsts parādu zem 60% no IKP, ņemot vērā ekonomiskos nosacījumus. Jo lielāks ir parāds, salīdzinot ar dalībvalstu IKP rādītājiem, jo lielākām jābūt to pūlēm to ātri samazināt.

Padome uzskata, ka parāda uzraudzība būtu jāstiprina, kvalitatīvi piemērojot parāda koeficientam koncepciju par parāda "pietiekami strauju samazināšanu un tuvināšanu atsaucēs vērtībai", ņemot vērā makroekonomiskos nosacījumus un parāda dinamiku, kas ietver primārā pārpalikuma adekvātu līmeņu sasniegšanu un citus pasākumus, lai samazinātu bruto parādu, un parādu pārvaldīšanas stratēģijas. Valstīm, kuru atsaucēs vērtības līmenis ir augstāks, Padome sniegs ieteikumus par parāda dinamiku atzinumos par stabilitātes un konverģences programmām.

Tas neprasa izdarīt grozījumus spēkā esošajos normatīvajos aktos.

3.6. Termiņu pagarināšana, lai veiktu efektīvu rīcību un pasākumus

Padome uzskata, ka termiņu, kurā jāpieņem lēmums atbilstīgi 104. panta 6. punktam par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, būtu jāpagarina no trim mēnešiem uz četriem mēnešiem pēc fiskālā paziņojuma termiņa. Turklāt Padome uzskata, ka, sekojot ieteikumam novērst pārmērīgu budžeta deficītu saskaņā ar 104. panta 7. punktu, efektīvai rīcībai vajadzīgo laiku varētu paildzināt

no 4 līdz 6 mēnešiem, lai ļautu dalībvalstij labāk pielāgot rīcību valsts budžeta procedūrai un izstrādāt skaidrāk formulētu pasākumu kompleksu. Tas varētu atvieglot strukturālu pasākumu (kas ir pretēji īslaicīgiem pasākumiem) korektīvu kompleksu pieņemšanu. Turklāt, pagarinot termiņu, būtu iespējams ņemt vērā Komisijas atjauninātās prognozes, lai reize novērtētu veiktos pasākumus un nozīmīgas pārmaiņas izaugsmes nosacījumos, kas varētu attaisnot termiņu pagarināšanu. To pašu iemeslu dēļ vienu mēnesi ilgais laiks, kas noteikts Padomei, lai pieņemtu lēmumu pāriet no 104. panta 8. punkta uz 104. panta 9. punktu, ir jāpagarina līdz diviem mēnešiem, un divu mēnešu termiņš saskaņā ar 104. panta 9. punktu būtu jāpagarina līdz 4 mēnešiem.

Minēto priekšlikumu dēļ būtu jāgroza attiecīgie Regulas 1467/97 panti.

3.7. Sākotnējais termiņš pārmērīga budžeta deficīta novēršanai

Padome uzskata, ka parasti pārmērīga budžeta deficīts būtu jānovērš viena gada laikā pēc tā konstatācijas, un tādējādi – otrā gadā pēc tā izveidošanās. Tomēr Padome ir vienisprātis, ka būtu precīzāk jānosaka tie elementi, kas jāņem vērā, nosakot sākotnējo termiņu pārmērīga budžeta deficīta novēršanai, un jo īpaši tiem būtu jāietver visu ziņojuma 104. panta 3. punktā minēto faktoru vispārējs novērtējums.

Valstīm ar pārmērīgu budžeta deficītu būs jāsasniedz obligātais gadskārtējais fiskālais pieaugums vismaz 0,5 procentu apmērā no IKP cikliski koriģētā budžeta izteiksmē bez vienreizējiem pasākumiem, un sākotnējais termiņš pārmērīga budžeta deficīta novēršanai būtu jānosaka, ņemot vērā šo obligāto fiskālo pieaugumu. Ja šis pieaugums ir pietiekams, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu gadā pēc tā noteikšanas, sākotnējais termiņš nav jānosaka ilgāks par šo gadu.

Tomēr Padome ir vienisprātis, ka īpašos apstākļos sākotnējais termiņš pārmērīga budžeta deficīta novēršanai var tikt noteikts ilgāks par vienu gadu, t.i., otrajā gadā pēc tā konstatēšanas un attiecīgi parasti trešajā gadā pēc tā izveidošanās. Nosakot, vai pastāv īpaši apstākļi, ņems vērā 104. panta 3. punktā minēto faktoru līdzsvarotu vispārēju novērtējumu.

Sākotnējo termiņu noteiks, neskarot to, ka ņem vērā sistēmisko pensiju reformu un neskarot termiņus, ko piemēro jaunajām un nākamajām dalībvalstīm.

3.8. Budžeta deficīta novēršanas termiņu pārskatīšana

Padome ir vienisprātis, ka termiņus pārmērīga budžeta deficīta noteikšanai varētu pārskatīt un pagarināt, ja pārmērīga deficīta procedūras laikā norisinās neparedzēti nelabvēlīgi ekonomiski notikumi ar nelabvēlīgu iespaidu uz budžetu. Atkārtots ieteikums saskaņā ar Līguma 104. panta 7. punktu vai atkārtots paziņojums saskaņā ar 104. panta 9. punktu ir iespējams un to vajadzētu izmantot, ja attiecīgā dalībvalsts ir veikusi efektīvu rīcību saskaņā ar sākotnējo ieteikumu vai paziņojumu. Tas būtu jāprecizē Regulā 1467/97.

PIELIKUMI

Dalībvalstīm būtu jāsniedz pierādījumi, ka tās veikušas efektīvu rīcību saskaņā ar ieteikumiem. Ja ir veikta efektīva rīcība saskaņā ar iepriekšējiem ieteikumiem, un neparedzama izaugsmes attīstība attaisno pārmērīga deficīta novēršanas termiņu pārskatīšanu, procedūra nepāries nākošajā posmā. Neparedzama izaugsme tiks novērtēta, kā atsauces rādītāju izmantojot Padomes ieteikumā sniegtās izaugsmes prognozes.
